

Nr 32.

Ankom till riksdagens kansli den 17 april 1945 kl. 5 em.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckt motion om ändrade bestämmelser angående utskänkning av rusdrycker i samband med vissa föreställningar.

(2:a avd.)

I en inom riksdagen väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, I: 16, av herr *Wistrand* m. fl. har hemställts, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att utredning måtte verkställas om och i vilken utsträckning gällande bestämmelser i 5 kap. 3 § rusdrycksförsäljningsförordningen böra underkastas omarbetning i sådan riktning, att utskänkning av rusdrycker må äga rum även i samband med sådana nummer av soarébetonad karaktär, som icke kunna direkt hänföras till konsert».

Beträffande motiveringen för detta yrkande får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

Enligt 5 kap. 3 § förordningen den 18 juni 1937 angående försäljning av rusdrycker må vid offentligt skådespel, varieté- eller cirkusföreställning eller, med undantag av konsert, annan föreställning, till vilken allmänheten har tillträde, så ock vid offentlig danstillställning utskänkning ej ske i lokal eller å plats, där föreställningen eller danstillställningen äger rum, eller i annan därmed i inre förbindelse stående lokal; dock må länsstyrelsen, sedan i annan stad än Stockholm magistraten samt på landet kommunalnämnden avgivit yttrande, för särskilda fall medgiva rätt till sådan utskänkning.

Rusdryckslagstiftningsrevisionen, vilken utarbetat det förslag som låg till grund för 1937 års rusdrycksförsäljningsförordning, anförde bland annat, att enligt motsvarande stadgande i 1917 års förordning i detta ämne utskänkingsförbudet icke gällde i fråga om konsert, vid vilken uteslutande utfördes instrumentalmusik. Begränsningen till instrumentalmusik syntes revisionen icke vara nödvändig. Utförande av exempelvis sång till luta eller kvartett-sång å restauranglokaler kunde enligt revisionens åsikt knappast hänföras till sådan föreställning, under vilken restriktioner av förevarande art borde ifrågakomma. På grund därav föreslog revisionen, att utskänkingsförbudet icke skulle avse något slag av konsert och att alltså utskänkningen skulle

kunna bedrivas å restauranglokaler icke blott i samband med utförande av instrumentalmusik utan även vid konsert med sångnummer. En föreställning, som hade karaktär av varieté, skulle däremot alltjämt medföra, att utskänkning vore förbjuden.

I proposition nr 242 till 1937 års riksdag yttrade *departementschefen* i ifrågavarande hänseende följande:

»I likhet med revisionen finner jag däremot förbudet mot utskänkning i samband med varietéföreställningar m. m. alltjämt böra upprätthållas. De smärre jämkningar, som revisionen härutinnan förordad, torde icke böra föranleda någon erinran. I några yttranden har uttalats, att skillnaden mellan 'varietéföreställning' och 'konsert' borde klarare än som skett angivas i författningstexten. Detta torde emellertid knappast låta sig göra på annat sätt än att ordet 'konsert' ersättes med en närmare beskrivning och betecknas exempelvis såsom sådan musikalisk underhållning, som icke är att hänföra till varietéföreställning. Den väsentliga svårigheten, nämligen att avgöra vad som skall anses såsom varietéföreställning, skulle därmed emellertid kvarstå. Med hänsyn härtill har jag ej funnit skäl att föreslå någon ändring i den föreliggande författningstexten, utan torde tveksamma fall få lösas i tillämpningen.»

I den föreliggande motionen har framhållits, att ifrågavarande utskänkingsförbud syntes vara alltför rigoröst särskilt med hänsyn till två fall, som under år 1944 varit föremål för rättslig prövning. I det ena fallet hade en person, som med vederbörligt tillstånd utövade utskänkning av vin å en restaurang i Stockholm, i samband med utskänkningen anordnat underhållning, förutom med orkestermusik och sång med pianoackompanjemang, jämväl med uppläsning av dikter av den danske författaren Kaj Munk. Anordnaren fälldes till ansvar, emedan underhållningen icke kunde hänföras till sådan konsert, vid vilken utskänkning finge äga rum. Enligt motionärernas mening vore det med hänsyn till den konstnärliga halten av ifrågavarande uppläsning tämligen inkonsekvent att jämställa detta slag av underhållning med varieté. Hade dikterna varit tonsatta och sjungits vid tillfället i fråga, hade vederbörande sannolikt undgått ansvar. Med hänvisning till nämnda rättsfall syntes en viss uppmjukning av ifrågavarande stadgande böra ske i sådan riktning, att även annan underhållning (än konsert) av mera konstnärlig halt finge äga rum utan särskilt tillstånd i samband med utskänkning av rusdrycker. I det andra rättsfallet hade såsom tillståndsfördrande föreställning rubricerats underhållning av dels en artist, som imiterat fågellåten med munnen och utfört musikstycken med tillhjälp av vissa till exekverande av musik normalt ej avsedda föremål, dels ock en artist, som vid utförande av sångnummer imiterat tre kända skådespelare och en vissångare. Denna underhållning hade anordnats allenast såsom mellanslag i det ordinarie konsertprogrammet och de båda artisterna hade uppträtt vardera en gång per kväll. En lättnad i utskänkingsförbudet syntes kunna ske på så sätt, att enstaka uppträdanden av varietébetonad karaktär finge äga rum i samband med underhållning, som i övrigt utgjordes av konsert.

I ifrågavarande motion yrkas skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan om utredning i syfte att erhålla ändring av stadgandet i 5 kap. 3 § rusdrycksförsäljningsförordningen i så matto, att utskänkning av rusdrycker må äga rum även i samband med sådana nummer av soarébetonad karaktär, som icke kunna direkt hantöras till konsert. Till stöd för detta yrkande anföra motionärerna bland annat, att en person, som med vederbörligt tillstånd utövade utskänkning av vin å en restaurang i Stockholm och som i samband med utskänkningen anordnat underhållning, förutom med orkestermusik och sång med pianoackompanjemang, jämväl med uppläsning av dikter av den danske författaren Kaj Munk, blivit fälld till ansvar, enär underhållningen icke kunde hänföras till sådan konsert, vid vilken utskänkning finge äga rum. I anslutning härtill framhålles i motionen, att det med hänsyn till den konstnärliga halten av ifrågavarande uppläsning vore tämligen inkonsekvent att jämställa detta slag av underhållning med varietet.

Utskottet kan i detta sammanhang icke underlåta att påpeka, att vad i motionen sålunda anförts icke riktigt återger de omständigheter, som torde ha föranlett utgången i nämnda mål. Av protokollen i målet, varav utskottet tagit del, har inhämtats, att den av motionärerna åsyftade underhållningen av dem, som anordnat densamma, i annonser i dagspressen betecknats såsom cabaret samt att särskild entréavgift därvid upptagits. En improviserad uppläsning av dikter av Kaj Munk hade visserligen förekommit vid ett tillfälle, men härför fördes av vederbörande åklagare icke någon ansvarstalan. Av utslaget i målet framgår även, att såsom till konsert ej hänförlig föreställning ansetts övrig underhållning i vissa av åklagaren angivna avseenden.

Utskottet vill emellertid icke förneka, att ett förtydligande av stadgandet i 5 kap. 3 § rusdrycksförsäljningsförordningen kan anses önskvärt. Såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen ifrågasattes redan vid tillkomsten av nämnda förordning, att skillnaden mellan »varietetföreställning» och »konsert» borde klarare än som skett angivas i författningstexten. Några i dessa hänseenden klargörande bestämmelser tillkommo emellertid icke, utan tveksamma fall avsågos skola få lösas i tillämpningen. Även enligt utskottets mening torde det bereda vissa svårigheter att i författningstexten giva en uttömmande beskrivning av den underhållning, som ej bör omfattas av ifrågavarande utskänkingsförbud. I varje fall lärer detta icke vara möjligt utan ett närmare överbäggande av denna fråga. Utskottet får härvid erinra om att 1943 års riksdag i skrivelse till Kungl. Maj:t anhållit om en förutsättningslös och allsidig utredning angående den svenska nykterhetslagstiftningens framtida innehåll och utformning. Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 17 november 1944 har chefen för finansdepartementet tillkallat sakkunniga för verkställande av sådan utredning. Då utskottet förutsätter, att vid nämnda utredning jämväl den i förevarande motion berörda frågan kommer att tagas under överbäggande, finner utskottet ej erforderligt att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning i ämnet. Med hänsyn härtill anser sig utskottet icke böra tillstyrka bifall till motionen.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att motionen I: 16 av herr Wistrand m. fl. om ändrade bestämmelser angående utskänkning av rusdrycker i samband med vissa föreställningar icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 17 april 1945.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bärq, Elon Andersson, Wahlmark, Axel Ivar Anderson, friherre De Geer, Eklund, Heüman, Franzon, Lennart Johansson och Ramberg*, samt

från andra kammaren: herrar *Lövgren, Hagberg* i Malmö, *Björklund, Hammarlund, Orgård, Janson* i Frändesta, *Karlsson* i Grängesberg, *Ohlsson* i Kastlösa, *Vigelsbo* och *Kristensson*.
